

IZSELJENSKI VESTNIK RAFAEL

GLASILO RAFAELOVE DRUŽBE V LJUBLJANI

IZHAJA
15. VSAKEGA MESECA
UREDNIŠTVO: LEONIŠČE
UPRAVA: TYRŠEVA C.52
V LJUBLJANI

NAROČNINA:
ZA JUGOSLAVIJO
LETNO DIN 12.—
ZA INOZEMSTVO
LETNO DIN 24.—

OGLASI PO DOGOVORU

LETO VI.

LJUBLJANA, JANUAR 1936

ŠTEV. 1

Pozdrav ministra socialne politike in narodnega zdravja našim izseljencem

Že več let so dnevi pred božičem prav posebno posvečeni misli in skrbi za naše izseljence in njihove družine v tujini.

Iniciativo za to lepo in pohvalno akcijo je dal g. p. Kazimir Zakrajšek, velezaslužni predsednik Rafaelove družbe v Ljubljani. Po njegovi zamisli bomo tudi letos po vsej kraljevini Jugoslavije obhajali izseljensko nedeljo, saj je to v sedanjem času še prav posebno važno.

Bolj kot kdajkoli zahteva letošnje leto, da se zanimanje in skrb za družine naših izseljencev med vsem našim narodom ojači in okrepi, ker so se razmere za naše ljudi v tujini zelo poslabšale.

Mi apeliramo na humaniteto tujih držav, da nudijo našim izseljencem enako zaščito kot svojim lastnim sinovom, saj so naši rojaki za njihovo prosperiteto žrtvovali svoja leta in svoje najboljše moči.

Zaradi težkih ekonomskih prilik v svetu in zaradi brezkompromisnih zapor, so nekatere države zabranile, da ne moremo poslati našim izseljencem denarja in pomoči, četudi bi nam finančno stanje v naši domovini to nudilo.

Mi moremo in moramo pa storiti to, da pomagamo nezaščitenim družinam naših izseljencev, katerim ne morejo pomagati njihovi hranitelji. Znano je dejstvo, da so naši izseljenci v pretežni večini iz pasivnih predelov naše domovine.

Božja previdnost je tem krajem sedaj namenila lepšo bodočnost. Kot povračilo za vse nepopisno garanje in žrtve, katere so sinovi teh siromašnih krajev kot izseljenci pretrpeli po svetu, boreči se za svoj življenjski obstoj in svojih dragih, in prav sedaj, ko se zapirajo vrata onih držav, ki so dajale našim izseljencem kruha, so odkriti prirodni čari v teh revnih krajih naše domovine ter jim s pomočjo turizma nudijo možnost, da dobe na rodni grudi svoj kos kruha.

Ob priliki letošnje izseljenske nedelje moram pohvaliti „Savez Organizacija Izseljenika“, ker skrbi, da se izseljenskim družinam v omenjenih krajih omogoči življenje s pomočjo turizma, da se izseljenski povratniki kolonizirajo v plodnih krajih, da se onemoglim izseljencem osigura zatočišče v domovini in da izseljenske otroke pri-

pravlja za mornarske in druge poklice, ki bi jim omogočili lepše in dostojnejše življenje v naši domovini.

Poleg tega pa je treba poskrbeti, da se s sredstvi „Izseljenskega Fonda“ pomaga tudi našim rojakom, ki so bili prisiljeni zapustiti tujino in sedaj iščejo zatočišče v Jugoslaviji.

Ne pozabimo tudi, da so naši izseljenci bežali iz Avstrije, ker jih je k temu koraku prisilila tuja politika, ki je stremela za tem, da razdrobi naše ljudi in na njihova mesta naseli svoje ljudi.

Naši izseljenci so bili tudi v tujini med prvimi v veliki osvobodilni borbi, ki so polagali svojo kri in denar za realizacijo naše skupne domovine Jugoslavije.

Naši izseljenci naj vedo, da njihova domovina vedno misli na svoje sinove in hčere v tujini in da je pripravljena vedno pomagati njim in njihovim družinam.

Beograd, 1. decembra 1935.

Mirko Komnenović,
minister socialne politike
in narodnega zdravja.

Izseljenska ura v „Radio Ljubljana“

Enkrat na leto je gotovo premalo, da se domovina porazgovori potom zračnih valov s svojimi otroki širom sveta. Do sedaj smo imeli vsako leto samo na izseljensko nedeljo na naši Radio postaji izseljensko uro, ko smo govorili in peli našim izseljencem. Zgodilo se je pa, da še ta ura ni srečno izpadla, radi raznih ovir in vzrokov.

Družba Sv. Rafaela je zato zaprosila „Radio postajo Ljubljana“, da bi take izseljenske ure priredila najmanj po enkrat na mesec s kolikor mogoče pestrim in zanimivim sporedom. Te ure naj bi bile takega značaja, da bi budile v Slovencih izven meja svoje domovine ljubezen in navdušenje za njo. — „Radio Ljubljana“ se je takoj z veseljem odzvala tej prošnji in bo v najkrajšem času uredila vse potrebno, da bo začela s temi rednimi „izseljenskimi urami“.

Vselej bo ta ura dovolj zgodaj prijavljena po časopisju, da bodo izseljenci širom sveta ob tej uri sedli k radiu in poslušali spored, pripravljen nalašč za nje.

Na pragu novega leta

V velikem obmorskem mestu Hamburgu sem pred nekaj leti na nekem spomeniku čital naslednje besede: „Izseljevanje je strup za vsak narod.“

Teh besedi sem se spomnil ob nastopu Novega leta 1936 in sicer z iskreno željo, da bi si jih osvojile vse plasti našega naroda. Kljub temu, da vsi odvrčamo ljudi in jih prosimo, naj nikar ne hodijo po delo in kruh v tujino, se je lani od 1. januarja do 30. septembra izselilo iz naše države nič manj kot 9.277 oseb. Med temi je 325 oseb iz naše banovine. To je velik in hud udarec za našo državo. To našo kri bo uničila tujina na duši in telesu, za nas pa so popolnoma izgubljeni. Skrajni čas je že, da merodajni faktorji preprečijo vsako izseljevanje z rodne grude. Zadosti krvi nam je že izpila tujina in mi ne smemo pustiti, da bi nam tudi v bodoče izvabljal naša najboljša moči in se potem z njihovim de-

lom in žulji ponašala. Našim ljudem je treba dati dela in zaslužka tu doma. Tu naj nam ustvarjajo dobrine, s katerimi se bomo pred svetom lahko ponašali, kot se ponašajo danes Amerikanci s svojimi nebotičniki, katere so gradile pridne slovenske roke. Obdržati ljudi doma in jim dati primerne dela in kruha, to je danes najbolj pereče vprašanje za nas vse. Drugo nič manj važno pa je, da naše ljudi, ki so zdaj odrezani od rodne grude, ščitimo in jim pomagamo, kolikor največ moremo.

Lanski prvi slovenski izseljenski kongres v Ljubljani je odkril globoko rano, ki v našem izseljenskem vprašanju zija na našem narodnem telesu. Pokazal je v drastični obliki bedo in gorje, kateremu so izročene vse tiste množice, ki morajo s trebuhom za kruhom v mrzlo tujino. Najbolj presenetljivo odkritje tega kongresa pa je bilo to, da so vse te množice tako rekoč

brezpravne in iščejo čimdalje bolj zaščite v Rafaelovi družbi, ki napenja vse sile, da bi jim življenje vsaj malo olajšala. Še do danes nimamo zaščitnih konvencij z državami, kjer žive naši izseljenci, dočim so jih druge države že zdavnaj sklenile. Naši izseljenci-delavci leta in leta plačujejo ogromne prispevke v francoske, belgijske in holandske zavarovalne delavske fonde, pa jih kljub temu na stara leta mečejo na cesto, da morajo iti brez sredstev v domovino umirat, njihov denar pa ostane v tujini.

Vprašanje zaščite naših ljudi v tujini bo treba reševati takoj in ga rešiti tako, da bo državi pred inozemstvom v čast, našim izseljencem pa v korist.

Poleg nešteto drugih vprašanj, bosta ti dve vprašanji v letu 1936 najvažnejši za Rafaelovo družbo in našo državo.

Bog daj, da bi vsi prav umevali izseljensko vprašanje in s tem podpirali ogromno delo Rafaelove družbe, ki si ga je zastavila v Novem letu.

Jože Premrov.

Pravočasno, pravočasno — ne prekasno!

II.

Pravočasno, pravočasno...! smo rekli že enkrat. Zadnjič. Pa moramo zaklicati še enkrat, in še in še, da se predramimo iz svoje malobrižnosti, razgibljemo iz svoje počasnosti, da se zasučemo, da si zavišemo rokave, da si pljunemo v roke — in uredimo in poskrbimo za naše izseljence kar največ in kar najhitreje se da, kolikor se od naše strani sploh da! Je resnica, nevesela pa neutajljiva, da kot katoličani in Slovenci pogostokrat prihajamo prepozno, da gasimo, ko je že skoro vse pogorelo, da mnogokrat po povodnji lovimo samo še — ostanke. Ravno z našo brigo za izseljence je taka. Zamuda prejšnjih desetletij naj nas priganja, da bo odsled drugače.

V Franciji, Belgiji, Holandiji so naši ljudje za silo oskrbljeni. Pravim: za silo. V Argentini pa še davno ne. Enako tudi po drugih deželah Južne Amerike ne. Kaj in koliko bi bilo treba še storiti in poskrbeti, pa niti ne vemo. Predvsem bi bilo treba, da imamo pred seboj pregled, vsaj približno natančno statistiko, kod vse je slovenska kri raztresena in koliko jo je kje. Kaj pa vemo, kam vse po dolgi in široki Južni Ameriki so se naši ljudje razkropili in razgubili!

Moj namen pa danes vendar ni, voditi vas po Ameriki, ki je ne poznam, ampak obrniti vaš pogled na jugovzhod, v Srbijo, kamor se po vojni izteka slovenska kri, kolikor je ima telo Slovenije za svoje potrebe preveč. Kraje v Srbiji, kamor se Slovenci naseljujejo, vsaj nekatere, poznam iz lastnega opazovanja. Zato poznam tudi vso duševno revščino teh ubogih ljudi. Dostikrat sem obiskal rudarje po srbskih rudnikih. Leta 1922 in 1931. Prvič tudi slovenske koloniste na Kosovem in na Ovčjem polju. Nekoliko so se mi od takrat spomini sicer že zabrisali, v glavnem pa jih seveda ne bom nikoli pozabil.

Obiskal sem prvič pet rudnikov: Senjski rudnik, Sizevac, Tresibaba, Bogojina (?), Rtanj. Vsi spadajo, v kolikor so katoliški, v župnijo Niš. Ta je bila takrat po ozemlju razsežna kakor vsa Slovenija. Župnik pa sam — brez pomočnika. Pomislite, kaj more eden na take daljave narediti! Cerkev ali kapele katoliške nikjer nobene. Obiskal je posamezne kraje, koder bivajo katoličani, enkrat ali dvakrat na leto. Krstil je takrat otroke, kolikor se jih je bilo od zadnjega obiska dalje narodilo, povezal v naglici kak zakonski par, maševal, poučil malo otroke in morda spovedal kakega človeka, — če je kdo blizu prišel. Kolikor se da vse to v

enem dnevu napraviti! Časih pa je morda dobil tudi kakega drugega duhovnika, da ga je poslal okoli teh raztresenih ovac.

Tako sem torej leta 1922 tudi jaz šel na to pot. V kovček sem si nabasal vso mašno in oltarno opravilo in s tem kovčekom v roki hajdi na železnico! Prva postaja je bila Tresibaba. Mislil sem si: Ljudje bodo veseli, da jih pride obiskat domač človek, duhovnik in bodo z veseljem prihтели skupaj. Kaka zmota!... Popoldne jih grem obiskat po stanovanjih. Bili so prijazni in dobre volje. Povabim jih, naj pridejo proti večeru k spovedi. Obljubijo. Ob določeni uri hodim pred določenim prostorom gori in dol in čakam, da pridejo. Gledam, gledam, kdaj se bo kdo prikazal; čakam in čakam, a ne pričakam — nobenega!...

Prostor za božjo službo seveda ni bil ravno posebno vabljiv. Menda je znano, da jaz posebno rad po gostilnah hodim. Kakopak! Takrat sem pa moral iti v gostilno, — a ne pit, marveč pridigat, maševat in spovedovat... Ni bilo namreč nobenega boljšega prostora za sveto opravilo kakor gosposka soba v rudniški kantini. Na par krajih smo bili pač v šoli, drugod pa v kantini. Drugo jutro je pač prišlo par žensk k spovedi in nekaj gospode rudniškega ravnateljstva k maši. To je bilo pa tudi vse. Ves uspeh mojega „misijona“.

In podobno je bilo tudi po drugih krajih. Prišlo je nekaj otrok, kakih 5 ali 7 žena, moškega pa skoro nobenega. Na vsem tem mojem potu po rudnikih sem spove-

dal — čujte! — cele tri moške. Izmed teh je prišel sam od sebe le eden, eden je bil bolan na postelji, eden je prišel do mene po drugih opravkih in sem ga s težavo pripravil k spovedi. — Pa ne da bi bili ljudje hudobni ali surovi. Samo zanemarjeni. Dalo se je z njimi sicer čisto čedno govoriti. A sami so mi rekli: Živimo kakor zverina v gozdu...

V teh letih se je pač nekoliko že spreminilo. Pri svojem drugem obisku sem že dobil cerkev v Zaječarju, ki je pri prvem še ni bilo. Toda, toda koliko jih še manjka! Spominjam se posebno na Rtanj, kjer je bila nedavno velika rudniška nesreča. Tudi tam sem imel cerkveno opravilo v kantini. Bilo je nekaj žensk in otrok, moškega nobenega. Na navadni mizi, po kateri sem razstavil vso oltarno in mašno opravilo, sem maševal, in pri isti mizi tudi spovedoval, medtem ko so drugi stali v drugem koncu sobe in nas gledali. Ko sem potem z ljudmi govoril, so mi rekli: Ko bi bila cerkev ali kapela, saj bi bili prišli, a takole — tam v gostilni! Dasi je tistim, ki neradi pridejo, vsak izgovor dober, in če bi jim bilo kaj prida na tem, bi prišli kamorkoli že, — a nekaj resnice je na tem izgovoru vendarle. Saj sem rekel: prostor za božjo službo sam na sebi ni bil vabljiv.

Pred par dnevi pa sem slučajno govoril z nekim dobrim fantom, ki ima dve sestri omoženi v Rtanju in jih je nedavno obiskal. Rekel mi je: Danes je v Rtanju z otroci vred tisoč Slovencev, cerkve ali kapele pa še vedno nobene!

Pomislite, ljudje krščanski, kakšna zapuščenost! Rtanj je sam na sebi zelo pust, samotni, zapuščen kraj. Kakor na koncu sveta. Med skalovjem in grmovjem, nekoliko v bregu sicer, a na vznožju visoke gore, odkoder ni nikamor razgleda. Zdaj pa take razmere! Kakšno življenje! Ubogi ljudje! Kaj imajo od življenja? Toliko, da žive. A — kakor sami pravijo — kot zverina v gozdu... Njih zabava je najbrž — kakor navadno povsod — pijača in ples, a duhovnega veselja nobenega!... Tako žive, — in kako umirajo?!...

In vendar je že najmanj 18 let, kar so naši ljudje dol. Ali kličem zastoj: Pravočasno, pravočasno, — ne prekasno?!

(Dalje prih.)

J. Kalaň.

Glas vpijočega v puščavi

Tucpuegnieux-Marine.

Tukajšnja jugoslovansko mladino je zadelo velika nesreča. Njen dosedanji vzgojitelj in učitelj g. Jankovič se odpravlja na svoje novo službeno mesto v Nemčijo. Kaj bo sedaj z našo osirotelo mladino? Kaj bo z našo godbo? Koliko truda, dela in skrbi, tudi stroškov, je bilo v teh par letih, preden je prišla mladina na to stopnjo kot je danes. In sedaj, kar naenkrat, kar čez noč, naj bi bilo vse to uničeno, pozabljeno! Ali ni škoda plemenitega semena, katero je bilo vsejano na tako skrbno pripravljeno njivo, pa ga bo mogoče prerastel tuj plevel in osat, še preden požene cvetje in sad? Ali ni škoda mladih glav, katere so se tako pridno učile slovenskega pisanja in čitanja, otrok in odraslih, ki so s takim

veseljem prihajali k tamburaškim vajam? Radoveden sem, kaj bodo rekli na to in kakšen odgovor bodo dali oni, ki jim je poverjena skrb za dobro vzgojo jugoslovanske mladine? Kaj bo rekla jugoslovanska vlada? Ako že nima skrbi za odrasle izseljence, naj bi se usmili vsaj izseljenske mladine! Saj mora vendar vsak vedeti in pripoznati, da je bodočnost slovenskega naroda odvisna od dobre vzgoje mladine, doma in na tujem, da je temelj in podlaga za dobrobit našega naroda njegova mladina. Nam odraslim izseljencem že ni več veliko mogoče pomagati, saj vemo iz lastne izkušnje da: kar se je Janezek naučil, to sedaj tudi Janez zna. Zato naj bi se tembolj poskrbelo za mlad rod, da bo boljši kot smo mi.

S kakšnim veseljem so ti otročki prihajali v slovensko šolo! Več kot enkrat sem jih videl, ko so prišli kar v „paradi“ in z godbo na čelu. Pa kakšna godba! Dva ali trije so igrali na tamburice, eden na ustno harmoniko, Tonček je imel na vrvi okrog vratu privezано staro škatljo, ki mu je služila za boben. Največji izmed njih je pa nesel veliko zeleno vejo namesto zastave. Deklice so korakale zadaj in pele za godbo „Mladi vojaki“. Ej, to je bilo veselje! Pa kako pridni in pohlevni so ti otročki! Nič ni tukaj med njimi one razbrzdaneosti in surovosti, kot je v navadi pri nas med šolskimi otroci, posebno na deželi. Tukajšnja mladina se dobro zaveda, da je na tuji zemlji, med tujim narodom in da je vsak pregrešek dovolj velik, da jih lahko s starši vred poženo v njih domovino. Le redko kdaj se sliši, da bi otrok kakšnega inozemca napravil kakšno hudobijo. Posebno slovenski otroci so brez izjeme dobri, poštene in zavedni Jugoslavlani. V potrdilo, s kakim ponosom otroci pripoznavajo njih jugoslovansko narodnost, hočem popisati kratek dogodek.

Nedaleč od tega kraja je sredi zelene trate, obdane z lepim bukovim gozdom, močan mineralni, okrog 70 stopinj topli, zdravilni vrelec, ki teče prav čez bivšo nemško-francosko mejo, v precej prostoren bazen. Tam se lahko kopa vsakdo, kadar in kolikor časa mu je liubo, in sicer, kar je glavno, brezplačno. Ob nedeljah in praznikih se zbere tukaj včasih do tisoč miru in zdravja željnih ljudi, da preživijo nekaj ur v topli vodi, na soncu, ali pa v hladni senci tihega gozda. Prve dni meseca maja lanskega leta sem bil tudi jaz tam navzoč. Kljub zgodnjemu letnemu času je bilo tam vse polno ljudi. Nekaj metrov od plavalnega bazena s toplo vodo, teče potoček z mrzlo, posebno v tistem času, prav z ledeno vodo. Po njej je brodil neznan trinajstletni dečko, oblečen v kopalne hlačke, dasi je bilo tople vode na razpolago. Bal sem se, da se ne bi fant prehladil, zato sem šel, da bi ga segnel iz vode.

„Veu-tu pas sortir de l'eau froide?“

„Non monsieur! Moi je sui un fils de-la Montagne! — Jaz sem sin planin! Tam, kjer sem jaz doma, se ljudje ne prehladijo za vsako malenkost.“

„Katero narodnosti si?“

„Moj oče in moja mati sta oba Slovenca, z Jesenic doma. Pa jaz sem tudi Slovenec!“

„Kako ti je ime?“

„Joško!“

„Hm, lepo ime! Kaj pa v šolo kaj hodiš?“

„Seveda! Saj bom kmalu nehal.“

„Pa slovenskega čitanja in pisanja se tudi kaj učiš?“

„O, pa še kako rad! Vsak večer, ko pridejo oče domov, imava slovensko šolo.“

„Kdaj pojdeš pa domov v Jugoslavijo?“

„Kadar bom vel'ki! Takrat pojdem tudi na lov na divjega kozla na Triglav.“

„Pa z Bogom, gospod! Zdaj grem spat naprej, da se nekoliko ohladim. Au revoir!“

In odletel je po vodi, da je brizgala več metrov daleč okrog njega, da mi je kar sapo jemalo, ko sem ga gledal. Kaj sem mu hotel? Pustiti sem ga moral, da je delal po svoji volji. Še nešteto krat sva se srečala. Vselej je bil dobre volje in prijazen z vsakim človekom. Vedno je ponovno

Jože Premrov:

Pesem tujine...

Visoko v rebri samevajo štiri hiše. Odete so v snežno odejo. Vsenaokoli kraljuje svečana tišina, le po hišah prasketa ogenj v pečeh. Po nebesnem svodu je morje svetlih nebeških očesc, ki zvedavo zro na tihe kmečke domove. Ljudje se tišče okoli ognjišča in obujajo sladke spomine sončne mladosti...

Na obrazih Jakopetove družine počiva topa bolešt. Njihovi izpiti obrazi pričajo, da jim zemlja premalo napolni kaščo. Mati previdno in skopo deva v lonec, ker ve, da je še daleč do pomladi. Devet želodcev precej užene.

Gospodar gre v hlev, da pregleda, če je Janez, najstarejši sin, vse uredil; če je zadosti postlal in ali ni morda pozabil privezati živine. Vsak večer gre v hlev, saj se tam pozimi najrajši mudi. Kadar je sam, se vedno pogovarja z živino. Ko vse pregleda, se vsede na stol in si prižge pipo. Gosti oblaki dima se mu vale iz ust. Zamisljeno zre na živino in premišljuje, koliko bo vrgla liska, koliko je vreden sivec. Šest repov počiva v hlevu. Naenkrat stopi k teličku in ga poboža. Drobnost tele ga milo pogleda kot bi mu očitalo, da mu premalo polni jaslji. Gospodar trikrat premeri hlev, punhe iz ust oblak dima in zapre hlev. Vsak večer je napravil z roko križ čez vrata, danes pa napravi tri križe, da bi imel več sreče in blagoslova pri živini.

Težki škornji se oglašijo po veži. Vsi poznajo gospodarjev korak, danes pa ga bi bili kmalu zgrešili, ker je nenavadno trdo stopal po kamnitem tlaku.

„No, oče, zakaj ste pa danes tako tolkli ob tla?“ se oglašil Janez.

„Tolkel? Saj moraš tolči, ko pa ni vse tako, kakor bi moralo biti!“

„Kaj vam pa ni po volji?“

„Živino sem gledal, pa vidim, da je vsak dan slabša. Kostni in dlake je vedno več, mesa pa nobenega. Sram me je, če bi stopil kak kupec v hlev, pa bi imel na prodaj same kosti.“

„Kje pa naj vzamemo, če nam zemlja ne da?“

„Zemlja, zemlja...“ tarna gospodar.

„Premalo je imamo, oče“, se oglašil Francka.

„Pa kupi, če imaš za kaj!“ pripomni žena.

„Bi že bilo za kaj, če bi imel les kaj

poudarjal, da je Slovenec. Misli sem si, dal Bog, da bi fant ne bil preveč razočaran, kadar pride v svojo domovino!

Pa kako čeb'ljajo ti otroci! Poleg slovenskega jezika govorijo, ali vsaj razumejo mnogi tudi poljsko, nemško, italijansko, najbolje pa seveda francosko. Učijo se veliko laže kot otroci domačinov in neredko se zgodi, da inozemec, zlasti Slovenec, odnese prvo šolsko odliko ob koncu šolskega leta. Človeku se zdi, da se ti otročki kar kosajo med seboj, kateri bo bolj priden in kateri bo bolj in več znal.

Ali se ne bi našel v Sloveniji še kak mlad učitelj, ki bi imel veselje priti sem zbirat to zlato in kleno zrnje, katero raste in zori na tuji zemlji, ter ga pomagal spravljati v jugoslovanske žitnice?

veljavje. Če poderem vse smreke, ne dobim toliko, da bi vas pošteno oblekel in obul“, toži oče.

„S škafi bomo morali začeti, oče“, se oglašil Janez.

„Komu jih boš pa prodal zdaj pozimi? Če jih prodaš v trgu, ne dobiš zanje niti toliko, kolikor je delo vredno, les moraš dati pa zastoni.“

„Bomo šli pa v Avstrijo, tam se boljše proda.“

„To bi že bilo, samo, da ne bi bila pravica tako draga. En mesec ali pa še več moramo vsi trdo delati samo za potni list in še ne veš, če ga boš dobil...“

„Saj so ga dobili tudi drugi“, se oglašil Francka.

„Seveda so ga dobili, ker imajo na prodaj dušo in telo. Mi pa tega ne moremo, ker smo ljudje“, potolče oče z nogo ob tla.

„Ah, oče, ne govorite tako!“ se oglašil najmlajši sin, ki obiskuje mestne šole.

„Ti, fante, ti mi pa kar molči! Saj vem, da se ne boš navadil kaj prida od mestnih frakarjev. Oni vas morajo tako učiti, ker ne poznajo kmečkih srag in žuljev. Poln želodec lahko tako govori, lačen pa gode drugače. Kaj vedo tam v mestu, kako mi živimo. Ne zavedajo se pa le ne, da jih živijo kmečki žulji.“

„Mama, bo že kmalu večerja?“ vpraša Lojzka.

„Počakaj, da mleko zavre; močnik se že hladi.“

„Močnik in mleko bomo večerjali?“ se oglašil dijak.

„Letos je to, drugo leto pa morda še tega ne bo, če bo šlo tako naprej“, razlaga oče.

„Res je tako, res“, pritrjuje mati. „Sama ne vem, kaj naj denem v lonec, ker je bila tako slaba letina. Da nimamo mleka in koruze, pa bi morali iti od hiše do hiše, ker ni denarja, da bi si kupili živeža. No, pa ljubi Bog nam je vsaj to dal.“

„No, zdaj je pa mleko že zavrelo. Gremo lahko kar k večerji“, opozori Lojzka mater.

Družina sede okoli mize. S slastjo povživajo božje darove. Velika skleda je na mah prazna.

„Pred leti smo pa vse kaj drugega večerjali“, se je oglašil Janez.

„Da, da, Janez. Toda tedaj smo imeli nebesa na zemlji. Denarja je bilo kot peska v morju, zdaj pa tega manjka.“

„Nič ga ne manjka, samo poiskati bi ga bilo treba. Poglejte, koliko ga imajo nekateri v trgu!“

„Saj bi ga tudi mi lahko imeli, ko bi imela živina in les kako veljavo.“

„Kaj se pa o tem vedno pripravate, ko vse besede nič ne pomagajo!“ jih miri mati. „Pojdimo v sobo, bomo molili rožni venec. Bog bo že skrbel za nas, da bomo imeli toliko, kolikor potrebujemo za življenje. Saj je bil tudi Bog reven, pa vendar ni tarna!“

Francka hitro odide v sobo, prižge lučko pri jaslicah, sname z žeb'lja rožni venec in stopi v kuhinjo rekoč: „No, zdaj pa le pojdimo, da bomo molili.“ (Dalje prihodnjic.)

Rudarjev kruh

Po zaprašenih delavskih hišah nas zjutraj na vse zgodaj zbudi iz trdega spanja ura budilka. Zunanje je še vse mirno, megla in prah pokrivata naše dimnike, ki jih je tukaj kakor pri nas doma koruze na njivi. Zvezde na nebu so se skrile, ptički molčijo, le tu pa tam se oglasi kak petelin in naznanja, da se bliža jutro. Veter se zaganja v strehe in neusmiljeno piha. Po hišah prižgajo luči. Sedimo pri zajtrku in kimamo s trudnimi glavami. Komaj smo se malo pripravili, že tulijo vse rudniške sirene, kakor bi gorelo celo mesto in nas vabilo na delo. Po trdi cesti odmeva korak naših čevljev. Pri rudniku se zbira na stotine delavcev. Vsi imamo isti cilj: hočemo delati in služiti za naš želoček. V preoblaševalnici je že vse polno samih izmučenih in suhih rudarjev in vedno slišimo francoski pozdrav: salut, salut (izg. salij), kakor da bi nobenega drugega pozdrava ne znali. Ko zavoni in se prikaže luč za prvo skupino, tedaj vdremo k izdajanju svetilk; od prevelikega prerivanja se dviga prah od naših zaprašenih oblik in vsak bi dobil rad prvi svojo svetilko. Z njo gremo k predoru in tam nas naložijo po 64 naenkrat in nas spuščajo globoko v zemljo. V jami vrzemo našo skoraj 6 kg težko svetilko na ramo in jo mahamo po 2 do 3 km daleč. Večkrat moramo iti po vodi in tedaj smo podobni raci, ki pljuska s perutnicami po jezeru. Ko pridemo na mesto, nas že skrbi, če bo za nas kaj primernega lesa in se z njim križamo sem in tja, kakor po sejmu. Po predoru postane kmalu mirnejše. Nekaj delavcev ostane, da polnijo vozčke in eden tuli s piščalko, kadar se premikajo vozčki s premogom. Kopači začnejo z vso silo z napornim delom. Motor začne puhati zrak iz svojega žrela tako, da ga skoro ne vidiš in poje svojo pesem: težko, težko... Delavčeva lopata, ki meče premog v ruče pa pravi: še, še, še... Rudar si obriše pot raz čela. Kopač pritiska z vso silo vrtilce, da bi bile luknje prej zgotovljene in pripravljene za razstrelitev. Ko pride strelni mojster, začne pokati kakor doma na prostenju in premog se vali na kup; motor in lopata se zopet oglasita in pojeta noč in dan. „Pst, nekaj poka!“ opozori kopač svojega tovariša. „Kar naj poka“, mu ta odvrne. Oba v strahu skočita na varno in poslušata. Ko postane bolj mirno, se zalepita zopet v črni, od Boga ustvarjeni premog in nadaljujeta z delom. „Ali imaš kaj pijače?“ mu stavi vprašanje. — „Ne. Sam sem tako žejen, da bi dal 5 frankov za kozarec piva“, mi odgovori tovariš. Stroji vozijo premog k predoru tako hitro, kakor brzovlak iz Ljubljane na Dunaj. Iz cevi puha zrak in pravi: hitro, hitro, hitro... in zvrne večkrat vozček premoga v jarek, seveda na škodo delavca. Ko pride paznik k nam s pozdravom „Glück auf“ in začne gledati na vse strani. Če ni kaj v redu, dobimo juho brez mesa, nepotrebno kazen ali kako nespodobno ime in vpije Kohle, Kohle, Kohle in vzame njemu tako ljubo knjigo in svinčnik v roke, nekaj zapíše in gre s svojim klobučkom naprej. Ko preteče mesec in zveš koliko si zaslužil, tedaj jezno poveseš glavo in zagodrnjaš: sem pa le mislil, da bo več in potem garaš zopet na nov račun. Med takim vrvenjem pozabimo čisto na dom. In če se spomniš na bolno ženo ali kaj drugega, tedaj se malo zravnáš in vzklikneš: „Moj Bog, čisto sem pozabil na dom!“ in delaš zopet naprej. Ko pridemo domov, nas čakajo otroci in žena in primerno kosilo in tako kmalu pozabimo na vso našo bolest. Ni pa deležna vsaka družina takega veselega svidenja; neredko se zgodi, da pride mož povezan domov, zdihuje od bolečin v bolnišnici ali pa je že v jami zapustil ta svet. Ob taki priliki žena zaplaka, rudarji malo pokimajo, k pogrebu pride mnogo ljudstva. Zvonovi plakajo, družina zdihuje, društva in sorodniki ali znanci polagajo vence na grob. Spregovore nekaj besedi, godba zaigra in pevci zapoje žalostinko. Pogrebci tožno zapustijo grob in v jami poje motor in lopata naprej. „Škoda ga je, dober je bil, Bog mu daj večni pokoj“, premišljujejo. Večni pokoj bi bil nam potreben, potreben za vse. Nehole se moramo vprašati: ali skrbimo kaj za večni pokoj in za našo dušo? Ob nedeljah molčijo vse rudniške sirene in nas ne vabijo na delo, namesto njih pa zapoje zvonovi in ti imajo lepši glas, kot pa rudniške sirene; orgle in pevci pojo lepše, kakor motor in lopata. In nam ni treba iti tako zgodaj s postelje, pa vendar mnogi tako radi ostanejo doma in se nočejo zavedati, kaj in zakaj je nedelja. Za na delo te ne ustavi mraz, dež, obisk ali sosed. Za nedeljsko službo božjo so pa nekateri tako mlačni, dasi je mnogo lažja in pomembnejša kakor jamsko delo. Če v nedeljo

Izseljenske novice

Ljubljanski nadškof dr. Gregorij Rožman, ki je skozi tri mesece obiskoval naše izseljence v Severni Ameriki, se je 3. januarja zvečer v Newyorku vkrcal na nemški parnik „Bremen“, ki ga bo prepeljal v Evropo. Bog mu daj srečno vožnjo in srečno vrnitev v domovino.

Rafaelova družba v Ljubljani je naprosila ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, da zaprosi naše zunanje ministrstvo, naj bi ono izdalo ukaz vsem poslanikom in konzulom v tujini, da od sedaj naprej pošiljajo vse nove uredbe v izseljenskem področju v objavo Rafaelu. Naši poslaniki in konzuli pa naj ukažejo izseljenskim komisarjem, da se vsi tega drže.

Upamo, da bodo po nalogu zunanjega ministrstva pošiljali vsi poslaniki, konzuli in izseljenski komisarji vse nove izseljenske odredbe našemu listu Rafaelu v objavo. To bo veliko koristilo našim ljudem v tujini.

Rafaelova družba in uredništvo Rafaela želi stopiti v zvezo z vsemi duhovniki v tujini, kjer živijo naši ljudje, zato prosimo vse naše izseljence, da nam takoj pošljete naslove onih duhovnikov, v katerih teritoriju (območju) sami živite. Na ta način bomo mogli hitreje in izdatneje pomagati in posredovati vsem našim rojakom v tujini.

Izseljencem v vednost. Izseljenski vestnik Rafael je vaš list, zato mu „trijate“ pov v vsako družino v tujini. Pridobivajte novih naročnikov! Čim več nas bo, tem močnejši bomo! Zelo bomo veseli, če boste dajali Rafaelu nasvete, kaj in kako naj piše. Vsak migljaj in nasvet nam bo dobrodošel. Oglasajte se često in redno iz vseh delov sveta. Dopsi naj bi vsebovali strokovne stvari: delavske konvencije, zavarovane rente itd. Kako naj vam mi pomagamo, če pa ne vemo, v kateri zadevi ste pomoči najbolj potrebni. Treba je, da prav vsi sodelujemo z Rafaelovo družbo in z uredništvom Rafaela.

Obenem prav toplotno prosimo, da nam pošiljate dopise za Rafaela iz vseh delov sveta. Iz Egipta, Maroko in Palestine ni skoro nobenega glasu; človek bi mislil, da tam sploh ni več Slovencev. Prav tako je s Severno Ameriko, tudi Poljsko, Čehoslovaško in Avstralijo. Po vseh teh delih sveta je nešteto naše slovenske krvi, pa ne dobimo nobenega poročila. Prosimo, da bi se z Novim letom vsi oglasili in poslali za Rafaela dopise. Posnemajte naše pridne dopisnike iz Francije, Nemčije, Belgije, Holandije in Argentine!

Naši zastopniki v tujini. Z novim letom želi Rafaelova družba imeti v vsaki koloniji svojega zastopnika. Zato prosimo, da bi si v vsaki koloniji izvolili vestnega in zanesljivega zastopnika, ki naj bi bil obenem tudi dopisnik Rafaela. Izvoljeni zastopnik naj bi nam sporočil svoj stalni

pada dež, sneg ali pa je mraz, pa že ostanemo doma in dasi je treba žrtvovati skoro samo eno uro. Nespametno je služiti samo telesu, ki živi le začasno, za dušo pa tako malo, ki bo živela večno. Čez teden lahko služimo našemu telesu in darujemo Bogu naše trpljenje, v nedeljo pa služimo naši duši in tako naše trpljenje ne bo zastonj in srečni bomo na tem in na onem svetu.

Rudar.

naslov, naslove društev, zvez in njenih podružnic, obenem naj nam sporoči tudi število članov društev v vsaki koloniji. O delu teh društev nam pa, prosimo, pridno poročajte v Rafaelu. S tem bo delo Rafaelovi družbi veliko olajšano. Često je kdo izmed izseljencev potreboval naše intervencije, pa se nismo vedeli za informacije nikamor obrniti. Prosimo, da naše želje prav vsi rojaki v tujini upoštevajo in nam priskočijo na pomoč in sicer takoj.

Institut za Slovence v tujini. Po zgledu drugih narodov, ki posvečajo prav posebno skrb za svojo rodno kri v tujini, si misli osnovati tudi Rafaelova družba v Ljubljani prepotreben „Institut za Slovence v tujini“. Veliko dela in truda in vsestranske pomoči bo treba, da realiziramo to veliko idejo našega velezaslužnega predsednika preč. g. p. Kazimira Zakrajška.

Otvoritev izseljenskega muzeja v Zagrebu. Osrednja uprava „Saveza Organizacija iseljenika“ v Zagrebu je otvorila v mesecu decembru 1935 izseljenski muzej. K temu velikemu napredku iskrenč čestitamo „Organizaciji iseljenika“ z željo, da bi kaj kmalu imeli tudi v Ljubljani izseljenski muzej, ki nam je nujno potreben. Drugi narodi imajo krasne muzeje, zlasti Nemci. V izseljenskem muzeju v Berlinu imajo nabranega ogromno materijala iz vseh delov sveta. Mi pa vsega tega pogrešamo.

V čem je naš sedanji izseljenski problem. Gospod Artur Benko Grado je imel v zagrebškem radiu z gornjim naslovom predavanje ob priliki lanske izseljenske nedelje. Med drugim je dejal tudi tole: „Mi moramo braniti naše nasebine v svetu pred asimilacijo tako dolgo, dokler je sploh mogoče. V domovini pa je treba misel o nadaljni emigraciji zatreti. Naše ljudi v svetu je treba pridobiti za našo domovino, jih naseliti doma in jim dati dela in kruha.“

Lepo bi bilo, da bi naši izseljenci požrtvovalni raznašalci „Rafaela“ včasih kaj darovali. Vsi vemo, da je ta posel zelo nevhvaležen in združen z raznimi težavami. Nekateri raznašajo po kolonijah naš in vaš list že več let, pa do danes niso prejeli nobene malenkosti. Spomnite se jih ob raznih prilikah prav vsi.

Izseljevanje v letu 1935. Izseljenski komisariat v Zagrebu je ugotovil, da se je izselilo od 1. januarja do 30. septembra l. 1935 9.277 Jugoslovanov. V tem času pa se je vrnilo iz tujine v domovino 3.684 oseb. Največ se jih je izselilo iz Savske banovine (682 oseb). **Iz Dravske banovine se je izselilo 325 oseb.** V pretežni večini so odšli za kruhom v prekomorske kraje. Po poklicu je med njimi največ kmetov. Kljub težkim časom se izseljevanje še ni ustavilo. Tujina nam še vedno požira naše najboljše moči.

Po najnovjši statistiki imamo izven meja naše domovine 2.175.000 Jugoslovanov. Med njimi je nad 350.000 Slovencev, ki so razkropljeni po vseh delih sveta.

Kaj delajo naši po svetu

Avstrija

Dunaj. V avstrijski prestolici biva zdaj okoli 200 Slovencev. V dušnem oziru skrbi zanje duhovnik lavantinske škofije g. Gregorij Zafašnik. Želimo mu dosti uspeha in božjega blagoslova v Novem letu 1936.

Gradec. — V nedeljo 29. decembra smo imeli spet našo slovensko božjo službo. Zbiramo se pri minoritih pri cerkvi Mariahilf. Ob pol petih popoldne. Za zdaj smo še v samostanski kapeli Upam pa, da bo kapela postala kmalu premajhna. Vedno več nas je, a nas mora biti še veliko več! V Gradcu Slovencev kar mgolji. Res jih je manj kakor pred vojsko, a jih je še vedno veliko. Raztreseni so po celnem mestu in drug za drugega ne vedo, zato jih ni lahko skupaj dobiti. A polagoma se bodo že dobili. Na nas je ležeče, da jih poiščemo in povablmo. Vsak izmed nas, ki že prihajamo zraven, si mora šteti v sveto dolžnost, da povabi in pridobi za našo stvar vse svoje slovenske znance. Zadnja nedelja je bila posebno prijetna: prvič smo peli. Zapeli smo štiri pesmi: „Sveta noč“, „Glej, zvezdice božje“, „Lepa si, lepa si, roža Marija“ in „Angel Gospodov“. Ker se nismo na petje nič pripravljali, nam je naš g. voditelj Jan. Kalan sam naprej zapel in smo jo za njim udarili. Šlo je za čuda dobro. Božično veselje je plavalo po kapeli. Vsem je zelo dopadlo. Zato pojdemo zdaj še z večjim veseljem in gorečnostjo na delo, da se naše število čimprej še znatno pomnoži!

Nemčija

Hövel. — Vsem Slovencev prav iz srca želim v Novem letu 1936 božji blagoslov in obilo srečel Bog daj, da bi v Novem letu napredovala društva svete Barbare v verskem, kulturnem in narodnem oziru. Bodimo edinil! Božidar Tensundern.

Osterfeld-Heide. — Pošiljam Vam razglednice od naše cerkve in mesta. Mi stanujemo izven mesta in imamo svojo župnijo, ki je obhajala 25 letnico. Te slovesnosti smo se udeležili tudi mi Slovenci z zastavami. Cerkev je posvečena sv. Jožefu, njen župnik se pa imenuje Borchelt, ki je velik prijatelj Slovencev.

Ob priliki zadnje izseljenske nedelje smo se zbrali vsi Slovenci in primerno obhajali naš praznik v tujini.

V zadnji številki Rafaela je „Krik iz tujine“ upravičen. Tako se godi našim Slovenkam v tujini. Naši možje so včasih tako prijazni, da bi človek, mislil, da so brez srca. Med temi je nekaj tudi dobrih.

Slovenci v Nemčiji dobimo učitelja tri dni pred smrtjo! Mi smo se starali, v domovini so pa spali spanje pravičnega celih 50 let. Mi smo pridno hranili in pošiljali denar, v domovini ste pa uživali in spali. Žetev je bila velika, a nobenega delavca. Mi smo bili pozabljeni. Zdaj, ko ni več denarja, ste se zbudili. Šele zdaj prihajajo delavci, ko je klasje že popadalo in zrno segnilo! Tu in tam še stoji kaka bilka z zelo revnim klasom. Pa vseeno nas veseli, da bomo imeli slovenskega učitelja v svoji sredi. Draga mati, domovina, veliko si zamudila in če smem reči, tudi — grešila. Franciška Skobe.

(Iskrena hvala za lepe razglednice, ki nam bodo drag spomin na Slovence v Nemčiji.)

Vaše ugotovitve so resnične. Slovenci smo že taki, da skoro vedno zvonimo šele po toči. In še sedaj ni pravega razumevanja za izseljensko vprašanje. Bog daj, da bi si kmalu utrl pot po zgledu naših sosedov. Urednik.)

Hochheide. — V nedeljo 8. decembra je praznovalo društvo sv. Barbare v Hochheide praznik družstvene zaveznice sv. Barbare združeno z narodno proslavo zedinjenja.

Po sv. maši ob 8. uri je imelo društvo skupno sv. obhajilo, nato je združil skupni zajtrk člane v društveni dvorani.

Ob 4. uri popoldne je bila v cerkvi pobožnost s petimi slovenskimi litanijami, katere je opravil prezes društva vlč. g. Kaplan Venbroks.

Narodna proslava se je pričela ob 5. uri. Dvorano so krasile slike sv. Barbare in Nj. Vel. kralja Petra II. V obširnem sporedu so se menjavali govori, pevske in muzikalne točke pod vodstvom g. Cebina in g. Janežiča.

Slavnost je vodil predsednik društva Vabič in pozdravil številne odlične goste. Med temi: g. ge-

neralnega konzula Pantiča, g. konzula Mediča s soprogo, g. častnega konzula Paulus iz Essena, vlč. g. Venbroks kot prezesa društva, zveznega predsednika Lindiča, društvo Bratska ljubezen in Rožnivoensko bratovščino iz Hochheide, predsednike društev sv. Barbare iz Hamburga in Marxloch in predsednice Rožnivoenskih bratovščin od Istotam.

Po nekaterih otroških deklamacijah je povzel besedo g. generalni konzul Pantič. V iskrenih in jedrnatih besedah je slikal ogromne žrtve, katere so polagali na oltar svobode zasužnjeni slovanski narodi, kajti le s to dragoceno krvno odkupnino je mogla postati svobodna Jugoslavija. Spominjal se je blagopokojnega kralja Aleksandra Zadinitelja, kojega trajen spomin je ovekoveten ravno v tem društvu na društveni zastavi, ki nosi njegov dar.

Slavnostni govor predsednika Vabiča je bil zgodovinski dokaz naših pradedov, od Karatanskih Slovencev, pa do leta zlate svobode 1918, ko smo se Slovenci po tisočletnem suženjstvu zopet združili z brati Srbi in Hrvatji.

Predsednik Vabič je v svojem zaključnem govoru posebno poudarjal 3 reči, ki so jedro vsake naše slavnosti: Neomajno zvestobo do naše sv. katoliške cerkve, neomajno zvestobo do naše domovine Jugoslavije, do našega vladarja in visoke vladarske hiše ter hvaležno priznanje nemške gostoljubnosti.

Predsednik Lindič je s primernim govorom v imenu zveze izročil g. generalnemu konzulu Pantiču rudarski znak z električno svetilko kot priznanje za njegov trud in naklonjenost napram zvezi.

S prisrčno hvalo na vse, ki so pripomogli olepšati to slavnost je bil zaključen oficelni del slavnosti. Naj ostane vsem v trajnem spominu.

Moers-Meerbeck. — 16. nov. 1935 se je smrtno ponesrečil naš član in odbornik društva sv. Barbare Matija Umek v starosti 56 let. Zvečer je šel k počitku po stopnicah svojega stanovanja. Komaj je dosegel 5. stopnico, se mu je zavrtelo v glavi in strmoglavil je nazaj. Padel je tako nesrečno na senco, da je takoj zdihnil. Doma je bil od sv. Trojice na Dolenjskem. V mladih letih je živel v vasi Zagrad, fara Škocijan. Bil je zaveden katoliški Slovenec ter prijatelj Domoljuba in Rafaela, na katera je bil vedno naročen. Zapušča ženo in dva neprekrbljena otroka. Naše društvo mu je oskrbelo prav lep pogreb, katerega se je udeležilo tudi naše bratsko sosednje društvo iz Hochheide. Družini izrekamo naše iskreno sožalje, njegove duše se pa spominjamo v pobožni molitvi.

Naša zveza želi vsem našim rojakom v domovini, kakor tudi izven domovine srečno Novo leto z gorečo prošnjo, da blagovolite Vi doma in tudi mi na tujem prositi v novem letu, za srečno rešitev našega težkega položaja. Vaši izseljenci v Nemčiji.

Gladbeck. — Vse ovire, ki so nam glede proslave prišle na pot, smo premagali. Tako smo se zbrali v nedeljo dne 8. decembra na praznik Brezmadežne ter proslavili izseljensko nedeljo, združeno z narodnim praznikom. Zjutraj ob 7 uri je imelo društvo sv. Barbare, kakor tudi bratovščina rož. venca v cerkvi sv. Lamberta skupno sv. obhajilo v čast sv. Barbari, zavetnici rudarjev. Potem smo se zbrali ob 11. uri v kapeli bolnice ter imeli tukaj za izselj. sv. mašo s slov. petjem in pridigo, katero je daroval preč. g. duh. svetnik Tensundern. V svojem nagovoru je najprej prebral pastirski list izseljenec prevz. lavantinskega kakor tudi ljubljanskega škofa. Nadalje je poudarjal, da je ravno danes preteklo 20 let, odkar je bila zastava bratovščine rožnega venca v Gladbecku blagoslovljena. Pri sv. maši je izvrstno pel pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Dobravca lepe cerkvene pesmi: „Pred Bogom poklekimo“, „Vi oblaki ga rosite“, „Marija, k Tebi uboge reve“, „Marijo častimo“, za sklep sv. maše pa veličastno evharistično himno „Povsod Boga“, ki so jo mnogi udeleženci prvič slišali. Saj menda v nobeni večji naselbini te himne še ne poznajo. Naš pevski zbor pa se jo je naučil že pred evh. kongresom.

Po sv. maši smo imeli slovesno zborovanje v društveni dvorani g. Dröghoffa. Slavnost je otvoril duh. vodja preč. g. Tensundern s prisrčnim pozdravom na vse navzoče, zlasti pa na one, kateri so prišli iz drugih naselbin, posebno je pozdravil predsednike društev sv. Barbare iz Osterfeld, Karnap, Buer, Resse, Essen, Berge Borbeck, Schönebeck, Suderwich, Holthausen in Hablinghorst. Enako je pozdravil vse navzoče predsednik društva g. Jožef Dobravec. Napovedal je v kratkem spored proslave.

Kakor izgleda se niso člani ustrašili nobenega dela. Razobesili so slike viteškega kralja Aleksandra I. Zadinitelja in njegovega naslednika kralja Petra II., ovenčane z državnimi zastavami. V lepih besedah se je predsednik spomnil najprej viteškega kralja, nakar so navzoči zaklicali: Slava. Obenem pa se je tudi spomnil mladega kralja, kateremu so zaklicali 3kratni živijo. Sledile so deklamacije, nakar je pevski zbor odpel narodno himno. To je bil prvi del proslave. Sledila je izseljenska nedelja z lepo deklamacijo: Želja Slovencev na tujem. G. duh. vodja Tensundern je v krasnih besedah povedal in razložil namen izseljenske nedelje, kako se ta proslavlja v naši domovini Sloveniji. Prebral je članek iz obširnega Slovencev, kateri je bil posvečen izseljencem.

Medtem je predsednik razdelil precej izvodov Slovencev, katerega nam je poklonila uprava Slovencev. Za ta lepi dar se vsi prisrčno zahvaljujemo. Nato je pevski zbor zapel pesem: „Pozdravljam te, gorenjska stran“ in 6glasno: „V gorenjsko oziram...“ Za lepo urejeno proslavo so se hvaležno izrazili gg. predsedniki iz Resse in Suderwich, nakar je predsednik g. Dobravec prebral še zanimivi članek iz Slovencev, katerega je napisal naš duhovni vodja Tensundern. Da so pa tudi navzoči prišli na svoj račun, so vsi zapeli te pesmi: „Popotnik pridem“, „Pobič sem star šele“ in „Regiment po cesti gre“. Govorili so tudi predsedniki iz Holthausen, Schönebeck, Berge Borbeck in Osterfeld. Pevski zbor je nastopil z venčkom slov. narod. pesmi s pesmijo: „Glejte že sonce zahaja“. Navzoči so se nato pevcem zahvalili za lepe pesmi, zlasti pevo. vodju g. F. Dobravcu. Ker pa mnoga društva niso tako zmognata, da bi imela svoj lastni zbor, je predsednik obljubil, ako kako društvo namerava prirediti proslavo in nima primernih pevskih moči, naj se obrne na močno društvo v Gladbecku. Ono bo pomagalo, kolikor bo mogoče. Predsednik iz Osterfelda je še počastil požrtvovalno delo duh. vodje preč. g. Tensunderna. Njemu na čast so zaklicali trikratni živijo. Z voščili, za blagoslovljene božične praznike in srečno Novo leto, je predsednik Dobravec zaključil to lepo proslavo, katera bo ostala mnogim v lepem spominu. Na koncu so še zapeli pesem: „Hej Slovenci“.

V sredo 11. dec. smo spremili k zadnjemu počitku blago krščansko članico Apolonijo Fajs rojeno Skrabe. Umrla je po dolgi bolezni. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica, bratovščina rož. venca pa s svojo zastavo. Žalujoči družini izrekamo naše iskreno sožalje. Blaga pokojnica pa naj počiva mirno v hladni tuj zemlji.

Vsem narodnikom in Družbi sv. Rafaela želi srečno ter uspešno novo leto Društvo sv. Barbare ter bratovščina rož. venca v Gladbecku.

Jožef Dobravec, predsednik.

(Iskrena hvala za pozdrave in voščila. Vedno se rad spominjam onih dni in ur, ki sem jih preživel pred nekaj leti v Porenju in nepozabni Vestfaliji med vami. Mnogo toplih spominov hranim na vas. Upam, da se letos v juliju spet vidimo. Zelo me veseli, da vlada med vami ljubezen do domovine in do naše pesmi. Ljudi, ki radi pojo, je še Bog vesel. Le pridno poročajte o svojem delu. Prosim vas prav vse, da razširjate in delate na to, da bo Rafael zahajal vsaki mesec med vse vaše sorojake. Sprejmite vsi Slovenci v Nemčiji in prav tako tudi g. svetnik v meni dobro znanem Hövelu prisrčne pozdrave in voščila za l. 1936. Urednik.)

Recklinghausen-Suderwich. — Tukaj v našem kraju živimo še precej dobro. Res je, da nas je že več brez posla, kot pa jih ima delo in zaslužek, toda nekateri teh brezposelnih dobivajo podpore, nekateri pa že uživajo svojo skromno pokojnino in nekateri so tudi deležni takozvane „zimске pomoči“.

Napram vsemu temu pa je še pri nekaterih družinah veliko pomanjkanje v marsičem, ker so se cene življenjskim potrebščinam zadnji čas zelo povšile, a mezde, podpore in pokojnine pa so ostale na stari višini.

Tudi božične praznike smo tako obhajali, kakor so nam te razmere dopuščale. Ni bilo popolnoma tako, kot pred mnogimi leti doma, toda v duhu smo tudi letošnji božič bili pri naši dragi materi domovini in pri naših dragih svojcih doma, saj so se gotovo tudi oni nas spominjali.

Novo leto nam stoji pred vrati in Bog daj, da se naše nade v tem novem letu izpolnijo, nakar že vsa zadnja leta trdno upamo in pričakujemo. Želimo tudi, da nam novo leto prinese božjega blagoslova, posebno pa bratske

ljubezni med nas izseljence, katere med nami tako zelo primanjkuje.

V nadi, da se naše upanje in naše želje v novem letu za gotovo izpolnijo, zaključujemo od nas poslavljajoče se leto.

Vsem bralcem in bralkam "Rafaela" tu v inozemstvu, kakor tudi doma, želimo prav veselo in srečno novo leto.

V božičnih praznikih se je zaročila naša rojkinja gospodična Terezija Kerin z gospodom Bernardom Achterfeld. Čestitamo!

Holandija

Lutterade. — Po trinajstidnevni mučni bolezni nas je 13. decembra za vedno zapustila naša ljubljena hčerka Micika, ki je doživela šele devet pomladi. Vsemogočni jo je poklical k sebi po večno plačilo. Nal uživa večno veselje v nebesih!

Najiskrenejše se zahvaljujemo vsem udeležencem za obilno spremstvo na njeni zadnji poti, prav tako darovalcem venca in cvetic.

Posebno zahvalo pa izrekamo č. g. p. Teotimu za obisk in tolažbo, ter g. Ivanu Simončiču, ki je prostovoljno pobiral za venec. Bog plačaj vsem!

Naša ljuba in nepozabna Micika pa naj med nebeskimi krilatci prosi Boga za nas vse.

Zaljučilo starši in bratec Brešar.

Heerlerheide. — Število nas Slovencev v tukajšnji okolici se je vsled redukcije delavstva s strani rudniških podjetij že močno skrčilo, a kljub temu nas je vseeno še lepo število, kar se je videlo zlasti na praznik Vseh svetnikov, ko smo imeli v Heerlerheide slovensko sv. mašo in nato skupno z č. g. p. Hugolinom odšli na pokopališče, kjer smo odpeli psalme za mrtve in se tako oddolžili pokojnim Slovincem, kateri snivajo večno spanje na tukajšnjem grčku.

Slovensko sv. mašo imamo vsako prvo nedeljo v mesecu, katero darueta izmenoma č. g. p. Hugolin, ki je nastanjen v Belqiji in pa naš, Slovincem vedno naklonjeni in dobro znani č. g. p. Teotim, po katerega zaslugi bomo imeli o božiču tudi polnočno, ne sicer popolno, kakor doma, ampak ob 5 zjutraj.

Življenje se je močno poslabšalo in to v glavnem radi mnogega praznovanja, zlasti v privatnih rudnikih; k temu še znižanje plač, a dražinja narašča. Da je kriza na višku, spričuje tudi dejstvo, da so na šolah in industrijskih krajih uvedli prehranjevalno akcijo za otroke in dobe isti opoldne toplo jed. Zadnja dva meseca ni bilo občutnejših redukcij in tako je upanje, da ostanemo morda še nekaj mesecev tukaj in nas ne poženejo v najhujši zimi v domovino.

Ker se je zadnji čas in ob priliki Delavskega kongresa v Ljubljani zopet načelo preče vrašanje glede starostnega zavarovanja nas izseljencev in se s strani Glavne bratovske skladnice v Ljubljani priporoča, da si vsak tukaj odpusti delavec zavaruje svojo člansko dobo in plača priznalnino, da obdrži pravico do pokojnine.

Res je, da tukajšni tozadevni zakoni nudijo to možnost in se članska doba lahko zavaruje z mesečnim prispevkom 10 centov, oziroma letno 1-20 gld in se dobi pokojnina ko član dopolni 55 let.

Pač pa je večina nas delavec vsled izredno naporenega dela v tukajšnjih rudnikih telesno že močno izčrpana in je le malo upanja, da s sploh kateri dočaka 55 let.

Vprašanje torej je zopet, ako v domovino vrnivši se izseljenec obnemore in to prej, ko dopolni 55 let, ali bi se mu odobrila pokojnina na podlagi spričevala kakšnega jugosl. zdravnika. Mogoče bi pa tukajšnji pokojninski zavod zahteval, da se bivši njegov član pusti preiskati od tukajšnjih v pokojninskem zavodu nastavljenih zdravnikov. To bi zahtevalo za izseljenca prevelike stroške, ako bi moral sam kriji potne stroške za zdravniški pregled v Holandiji.

Glede tega bi bilo potrebno, da sklene Brat. skl. s tukajšnjim pokojninskim zavodom tozadevno pogodbo in se določi en zdravnik v Ljubljani, kateri bi preiskal izseljenca v slučaju, da še ni star 55 let, a za delo že nesposoben, in bi bilo potem od njega izstavljeno zdravniško spričevalo merodajno tudi na tukajšnjem pokojninskem zavodu.

Želja nas vseh izseljencev pač je, da se tozadevne jugoslovanske oblasti kar najbolj zavzamejo za to zadevo in s tem rešijo še marsikateremu košček kruha kadar obnemore. Josip Majer.

Heerlerheide. — Ker so vrste nas tukajšnjih Slovencev že močno zredčile, se torej tudi mi kar nas je še tu bolj poredko oglašamo. Društvo svete

Barbare je dne 15. decembra priredilo v goslini g. J. Zajc "Miklavžev večer". Tako je vsaj mladini pripravilo nekaj veselja, katero je Miklavž obdaroval z različni darovi, kateri pa so bili bolj skromni, ker pač tudi društvo s svojimi prispevki nima možnosti, da bi obdarovalo mladino z darovi, kateri bi bili v zimskem času prav potrebni, kakor z obleko in sličnim.

Skoro z zavidanjem gledamo na otroke čehoslovaških državljanov, kateri so dobili dne 22. decembra res tukajšnjim sedanjim razmeram primerne darove, katere jim je razdelil g. konzul, ki se vsakih par mesecev osebno potruji v kolonije, kjer prebivajo čehoslovaški državljanji, da se prepriča o njihovem stanju. Obdarovanih je bilo krog 140 delavskih otrok. Vsak je dobil: dežni plašč, par čevljev in toplo zimsko perilo.

Istotako se je s strani čehoslovaške države, že takoj v začetku pred 4 leti, ko je začelo praznovanje na tukajšnjih rudnikih, izdajalo podaljšanje potnih listov, zlasti družinam z več otroci, brezplačno in torej ni čudo, da so Čehi vsi navdušeni za svojo domovino.

Z naše strani se je že parkrat omenilo, da so takse za potne liste 2-10 gld za eno leto, za te kritične čase, katere preživljamo sedaj tukaj, zlasti še na privatnih rudnikih, kjer se vsled praznovanja zasluži komaj polovico tega kar se je pred 6 ali 7 leti, mnogo previsoke. Glede tega so tudi avstrijski državljanji dosti na boljšem. Plačejo 1-35 gld za podaljšanje in za dobo 5 let.

Ali bi ne bilo mogoče, da bi s strani naše države tudi kaj ukrenili v našo korist, naj si bo že v enem ali drugem oziru. Pripomnilo, da je tudi tu precej Jugoslovancev, kateri bi bili podpore zelo potrebni in zanjo tudi iz srca hvaležni domovini.

Predsednik.

Limburg. — Cel mesec december je bil letos namenjen za razne proslave, kot izselj. nedelje, narodnega praznika, praznik rudarske patronne svete Barbare, slovenskega Miklavža in božičnega večera. Čeravno smo druga leta vse to skupno za vse Slovence v Limburgu na en dan proslavili in letos pa vsaka naselbina posebej, kar je pokazalo veliko aqilnost naših društev za katoliško in narodno stvar. Iz posameznih naselbin:

Eygelshoven. — Vinska trgateg. Društvo sv. Barbare v Eygelshovenju je priredilo dne 19. oktobra narodno vinsko trgateg, ki je bila kljub krizi dobro obiskana in je bila prav lepa, vsem navzočim se lepo zahvaljujemo za obisk.

Narodni praznik smo obhajali dne 1. decembra skupno z izseljensko nedeljo in patrono rudarjev sv. Barbaro. Dopoldne smo imeli sv. mašo, katero je daroval č. g. p. Teotim, kateremu izrekamo vso čast in hvalo za njegovo dušno pastirstvo. Po sv. maši smo imeli častno društveno praznovanje, na katerem se je predsednik društva rojak Jančič Fr. v lepih besedah spomnil domovine in pomena današnjega dne.

Miklavžev večer in božična igra. 29. decembra je pa prišel k nam v Eygelshoven prvi slovenski Miklavž, ki je obdaril več kot 30 pridnih slovenskih otrok. Da, to so vam bili veseli naši mali, ko so slišali, da zna Miklavž tudi slovensko. Pred Miklavževim nastopom smo igrali lepo božično igro v 2 dejanjih, ki so jo igrali naši mladi razen 2 vlog odraslih. Igro so prav lepo izvedli in je vse navzoče globoko ganila. Slovenski tamburaši so nam pod vodstvom g. A. Čebina igrali lepe slovenske narodne in nas lepo zabavali. Slovenski humorist g. Selič Fr. nas je pa s svojimi lepimi kupleti prisilil, da smo se morali prav pošteno zmeraj smejati, katerega si še večkrat želimo na naše prireditve. Pa tudi pevski zbor pod vodstvom g. F. Belinca nam je zapel nekaj lepih božičnih. Eno k drugemu je bilo prav vse lepo. Mnogi so rekli, da je bila to ena najlepših prireditev od sedaj v Eygelshovnu sploh. Da res, le delajmo tako, kot nam je rekel v svojem nagovoru zvezni tajnik g. Selič: Skupaj v medsebojni bratovski ljubezni, ker le potem lahko rečemo, da smo Slovenci ostali tudi v tujini zvesti veri in narodu. Navzoča sta bila še poleg zveznega tajnika tudi č. g. p. Teotim in domači g. župnik, katerega sta prireditve zelo pohvalila, posebno še g. predsednika društva Jančiča in vse, ki so k tej lepi prireditvi pripomogli. Hvala pa tudi našim tamburašem, posebno še g. Čebinu, dalje našemu humoristu, pevskemu zboru in vsem drugim, tudi našim malim in velikim igralcem, ki so se v tako kratki dobi naučili tako lepo igro. Želimo še večkrat tako lepi prireditve; res ta prireditve je pokazala, da možje, ki sedaj vodijo dru-

štvo res razumejo, kaj se pravi slovensko katoliško društvo.

Chevremont. — Božična proslava. Prav lepo smo praznovali tukaj pri našem društvu drugi božični dan božičnico ali dan božičnega drevesca. Ob 4 popoldne smo imeli v kapeli pri sestrah v Chevremontu pete litanije, ki jih je imel č. pater Teotim. Po litanijah smo odšli v bližnjo dvorano šole, katere je bila preurejena, kot da bi človek prišel v lepo dvorano. Krasno božično drevesce skoraj do stropa veliko, lepo okrašeno in nebrojno svečk na njem, po dvorani pa z belimi prti pogrnjene mize, za katere smo navzoči posedli in nam je bilo postreženo z biskviti in pravim slovenskim čajem. Naši mali deklamatorji Belincove družine in Pribovšek so nam v lepih slovenskih verzih predvajali božične deklamacije. Tudi pevski zbor pod vodstvom g. Belinca nas je razvedril z lepimi slovenskimi pesmimi. Otroci so pa dobili lepe božične darove, kakor tudi odrasli. Na tem božičnem večeru sta nas obiskala tudi č. g. p. Teotim, zvezni tajnik g. Rudolf Selič in pa holandski gostje, domači g. župnik, nadučitelj in uradnik g. Baker. Vsem tem se tudi lepo zahvaljujemo za obisk.

Hitro nam je minil večer ob prepevanju slovenskih božičnih pesmi in razšli smo se s trdo zavestjo, da se moremo res zahvaliti našim dobrim voditeljem društva, ki nam v tujini poskrbijo za tako lepe proslave, saj na njih skoraj pozabimo, da smo v tujini. Zadovoljni in z najlepšimi spomini odhajamo s takih prireditev.

Brunsum. — Kljub krizi smo letos tudi v Brunsumu na prav lep in dostojen način proslavili in sicer skupno izseljensko nedeljo, praznik sv. Barbare in pa naš narodni praznik.

Dne 8. dec. smo se zbrali zjutraj na trgu, odkoder smo odkorakali z zastavo in slovensko godbo v cerkev, kjer je č. g. pater Teotim opravil ob pol 9. uri službo božjo. V cerkvi je imel lepo pridigo o pomenu te proslave. Med sv. mašo je prepeval tudi pevski zbor. Pri sv. maši smo molili tudi za našega mladega vladarja.

Popoldne smo imeli pa ob pol 5. uri v Rumpenju slovenske litanije. Po teh smo pa odšli v društveno dvorano na Miklavžev večer. Tu je bilo prav prijetno. Predsednik društva g. Pučnik je otvoril Miklavžev večer in se v lepih besedah spomnil izseljenske nedelje, narodnega praznika in praznika rudarske patronne sv. Barbare. Nad odrom je pa visela velika jugoslovanska trobojnica. Pevski zbor nam je zapel nekaj narodnih, slovenski humorist rojak Fr. Selič nas je pa spraval v dobro voljo s svojimi kupleti. Dobri slovenski Miklavž je pa obdaroval več kot 50 slovenskih otrok z lepimi darili. Odrasli smo se pa zabavali še s srečolovom i. dr. tako, da je večer res hitro minul. Navzoča sta bila tudi č. g. pater Teotim in tajnik Zveze g. R. Selič.

Vsa čast našim društvenim voditeljem, ki nam v teh težkih časih zmiraj še postrežejo s tako lepimi narodnimi, slovenskimi in katoliškimi prireditvami, katere pokažejo, da je le prava narodna srčna kultura tista, ki je zidana tudi na katoliški podlagi in zato se tudi mi izseljenci tukaj oklepamo društev sv. Barbare, ki so v svojem delovanju pokazala veliko več narodne zavesti, kot katere druga, ki so se oblačila in barvala z narodno barvo. Geslo: Dober katolik je tudi dober državljan in rodoljub, bo tudi še zanaprej naša deviza, katere se bomo držali vsi zavedni jugoslovanski izseljenci v Holandiji.

Hoensbroek. — Miklavžev dan in društveni večer. Tudi v Hoensbroeku smo letos na lep način proslavili spomin na domovino. Narodni praznik smo proslavili s sv. mašo v Gezellenhvu, Kapela na Eml, katero je daroval č. g. pater Teotim. Dne 21. decembra smo pa imeli lepo uspeli društveni večer in sicer v prostorih g. Pobežina. Prišel je tudi slovenski Miklavž in obdaroval okoli 30 slovenskih otrok. Prav lepe poduke nam je dal naš slovenski Miklavž za male: da ubogajo radi starše, da pridno hodijo v šolo in da tudi pridno obiskujejo ob nedeljah sv. mašo in pa tudi, da nikar ne pozabijo slovensko. Velikim je pa priporočal, da naj se naprej tako lepo z bratsko ljubeznijo skupaj delajo v društvi sv. Barbare za duševni in gmotni dobrot naših izseljencev v Holandiji; rekel je in to tudi res velja za vse naše izseljence po celem svetu, da če hočemo, da se kdo za nas zanima za naše potrebe, da se moramo mi tudi sami zgagniti in potem naših organizacij, ki so katoliške in narodne obenem, povedati, kaj nam je potreba. Zato dižimo se naših dobrih društev. Miklavž je odšel z željo, da nas

svoje pesmi, ki so mu bolj všeč, silil v ospredje. Tako smo prepevali kar brez vsikih odmorov. Vmes se je pa še uveljavila godba, ki nam je zaigrala zelo lepe koncertne točke.

Večera se je udeležil tudi naš častni predsednik msgr. Val. Zupančič in je dalj časa ostal med nami. V svojem govoru se je vsem zahvalil za trud v minulnem letu in priporočal, naj se znanprej oprime mo še z večjo vnemo in slogo drošvenega dela. Je tudi k večeru precej prispeval, dasi se včasih vprašujemo, kako mu zadostujejo skromni prejemki za njegova tolikšna potovanja.

Drugo nedeljo v januarju imamo občni zbor. Takrat bomo šele popolnoma dokončali staro leto. Tajnik.

Lievin P. DE C. — Tri slovesnosti na en dan. Dan 4. decembra nam bo ostal dolgo v spominu. Praznovali smo najprej z vso slovesnostjo v cerkvi rudarsko patrono sv. Barbaro. Po cerkveni slavnosti je bilo odlikovanje naših dveh dobrih francoskih prijateljev, inženjerja gosp. De la Taille in župnika gosp. Carton. Odlikovanje je izročil generalni konzul gosp. Ilic iz Lille. Prvi je dobil red sv. Save 4. stopnje in drugi isti red 5. stopnje. Slovesnost je bila tem pomembnejša, ker smo prvič v večjem skupnem nastopu nastopili s Francozi.

Popoldne je bila lepa proslava narodnega praznika, ki smo ga morali vsled pomanjkanja primerne lokala prestaviti na ta dan. Po nagovorih gosp. konzula in župnika so nastopili otroci z deklamacijami. Pevci iz Bruay so zapeli več primernih pesmi in kupletov. Orkester slovenskih mož in fantov iz Bruay je požrtvovalno sodeloval. Sledili sta dve igri, prva resna, druga šaljšva, da je bilo vsem ustreženo.

Bruay-en-Artois. — Društvo sv. Barbare je dostojno proslavilo izseljensko nedeljo z igro: Za srečo v nesrečo. Miklavž je tudi letos bogato obdaroval našo mladino. Drugod jih ni tako, pravijo. Morda pa ve, da prav radi gredo v cerkev in v šolo in da pridno nastopajo na odru s pesmicami in igrami.

Poroka. Poročila sta se Suštar Rudolf in Marija Kurmik, rojena Brečko. Bilo srečno!

Nievre. — Že devet mesecev me obiskuje naš ljubi izseljenski vestnik Rafael. Odkar ga berem, mi je postal še bolj drag. Ne morem Vam opisati svojega veselja, do katerega mi je pripomogel Rafael v tej

mrzli tujini. Ker sem med Francozi čisto sama, ga s tem večjim veseljem težko pričakujem vsak mesec.

Ob tej priložnosti z veseljem spominjam evharističnega kongresa v Ljubljani, katerega sem se udeležila. Ostal mi bo v neizbrisnem spominu. Dolžnost me veže, da se zahvalim visoki zaščitnici evharističnega kongresa — Mariji z Brezij, — ki me je na čudežni način ozdravila in rešila na duši in telesu. Njej sem darovala svoje srce. V tujini molim za našo prelepo Jugoslavijo in za naše visoke cerkvene dostojanstvenike, ki se tako veliko žrtvujejo za nas izseljence. Svoje domovine ne pozabim nikoli. Za Marijino pomoč pošljem za Rafaela podporo 20 Frs. po banki Baruch.

Prekmursko slovensko dekle v tujini.

(Prisrčna hvala za podporo in za Vaše tople vrstice, ki so me zelo razveselile. Se še oglasite! Plačnik naj Vam bo Bog in njegova sveta Mati Marija. Bodite mi, prosim, prav tople pozdravljeni! Urednik.)

Le Creusot. — Pri tukajšnji družbi Schneider et Cie smo zaposleni že nekaj let samo štirje Slovenci z družinami, ker so samske inozemce radi krize že l. 1931/32 odpustili. Prav lepo število pa je tukaj delavcev drugih narodnosti: Poljakov, Rusov, Kitajcev in Armencev. Delamo polne dni, zaslužek pa se giblje okrog 350 Fr. na uro.

Zelo pogrešamo primernega čtiva, zato pa nas je toliko bolj razveselila izseljenska nedelja z lepim sporedom, katerega smo prav dobro čuli po radiu. Prav lepa hvala vsem skupaj za njihov trud.

Prav lepe pozdrave vsem čitateljem Rafaela ter onim, s katerimi smo bili tukaj pred leti skupaj zaposleni.

Družina Trojar iz Sv. Lenarta nad Škofjo Loko, Zavrtnik iz Dravskega polja, Horvat iz Rogatca in Hari iz okolice Murske Sobotne. Lojze Trojar.

Moselle. — Z malim člankom prihajam, da bi ga pribčičli v naš ljubljani časopis „Rafael“. Staro leto 1935. je minilo, nastopili smo novo leto 1936. Brajce in sestre v tujini, naša dolžnost je, da v novem letu naročimo izseljenski vestnik „Rafael“, ki stalno prinaša novosti iz domovine in iz daljne tujine. Dragi rojaki v domovini! Zahvaljujemo se Vam, da ste tako lepo proslavili in nam posvetili izseljensko nedeljo. Po-

sežno zahvalo smo dolžni g. banu dr. M. Natlačenu, ml. gospodu gen. vikarju Ign. Nadržu, prevzvišenemu gospodu škofu dr. Iv. Tomažiču, kakor tudi vsem ostalim, ki so bili dne 1. decembra 1935. pri mikrofonu. Oči so se nam porosile, ko je mamica poslala pozdrave svojcem v tujino. In tako sem slišal vaše ljube pozdrave iz domovine. Mislim sem, da bom tudi jaz slišal pozdrave od moje ljube mame, pa je ni bilo tedaj pri mikrofonu in zato nisem mogel slišati njegove milega mi glasu.

Še enkrat se domovini prav iz srca zahvaljujem, ker se nas je spomnila na tako prisrčen način v tujini.

Posebno zahvalo pa izrekam gospodu katehetu in uredniku Jožetu Premrovu za tako lep in ganljiv govor, ki ga je imel v radiu. Nam vsem bo ostal v trajnem spominu. Gospod urednik, prejmite naše najlepše pozdrave!

Iz srca želim vsem v domovini in tujini srečno in veselo Novo leto!

Silvester Pavlenič.

(Prisrčna hvala in pozdrav! Urednik.)

Egipet

Aleksandrija. — Naš rojak g. Franc Zajec iz daljnega Egipta je pisal g. svetniku Božidarju Tensundernu sledeče: Velečastiti gospod! Iz celega srca Vam želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto 1936! Vsi Jugoslovani v Egiptu želimo našim rojakom v Nemčiji vse najboljše za božične praznike in Novo leto. Sprejmite naše srčne pozdrave!

Vaš Franc Zajec.

(Vsem našim dragim bratom in sestram v Egiptu, Maroku in Palestini želi tudi Rafael blagoslovljeno Novo leto 1936. Obenem pa vse prav lepo prosim, da mi kaj pišete in poročate o svojem delu in trpljenju v tujini. Vsako Vaše poročilo bom z veseljem priobčil v naš list Rafael, ki ga gotovo vsi poznate. Sprejmite vsi tople domovinske pozdrave! Urednik.)

Dopisnikom „Rafaela“! Prihodnja številka izide 15. febr. Vse dopise moram imeti v rokah do 8. februarja. Urednik.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z. O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice

iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi DOMOLJUBA v Ljubljani

Prijatelj
izseljencev je

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti) **Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misijonar** Pišite takoj na naslov: Uprava „GLASNIKA“, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)